

Válasz a „Krónikára“

Az „Erdészeti Lapok” f. évi I. füzetében „Krónika” címen megjelent „Egy fölterjesztés” c. közlemény „fájó érzéssel” veszi tudomásul a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara felterjesztését az új erdőtörvénytervezet ellen, — mely felterjesztést azonban az erdőbirtokosok túlnyomó nagy többsége helyesel, mert a tervezet intézkedései a legnagyobb aggodalomra adnak okot.

De ha fáj a felterjesztés a Krónika írójának, még jobban fáj az erdőtörvénytervezet az erdőbirtokosoknak, mert azt a módosított szöveg sem teszi elfogadhatóvá s így még szükség van további kritikára, sokkal tovább menő módosításokra és az egész javaslat átdolgozására, hogy abból oly törvény alkottassék, mely az ország és földbirtokosai érdekeinek megfelel s az erdők fenntartását és fejlesztését előmozdítja s mely az állam pénzügyi helyzetének megfelel.

A kritikától nem kell félni s az ne okozzon fájdalmat senkinek, mert csak minden oldalról jövő erős bírálat útján alakulhat ki egy oly javaslat, mely a célnak megfelel s minden oldalról megnyugvást teremt. Egy jó javaslat csak a gyakorlati erdőgazdák óhajainak figyelembe vételével alakulhat ki s ha az pénzügyileg is meg lesz alapozva.

Az Erdészeti Egyesület törvényelőkészítő bizottságában azonban egyik sem történt meg. Pénzügyi vonatkozásban tárgyalva egyáltalában nem lett s kérdésemre a földművelésügyi minisztérium képviselője azt a felvilágosítást adta, hogy az a pénzügyminisztériumhoz tartozik. Ha ez így van, — akkor egy új tárgyalásnak kellett volna még következni a pénzügyminiszter képviselőivel.

A tárgyaláson jelenlévő állami és magánmérnöki kar és néhány nagy erdőlatifundium birtokosa részéről, kiket a tervezet sérelmes intézkedései egyáltalában nem, vagy csak kevésbé érintenek, — módosító javaslataim túlnyomórészt nem lettek elfogadva, mert csak az olyan módosítást fogadták el, melyet a tervezet készítője és előadója is elfogadott. Holott ha az Erdészeti Egyesület nemcsak az erdőtisztek és nagy erdőlatifundium birtokosainak képviselőjének, de az egész ország erdőbirtokosai

egyesületének kívánja magát tartani, úgy sokkal alaposabban kellett volna eljárni és a kisebb erdőbirtokosokra sérelmes részeket módosítani.

A választmány elé, el nem fogadott módosításaim már elő sem terjesztettek s így abban nem is határozhattak s csak az elfogadott módosítások képezték a tárgyalás alapját.

Ez az eljárás nem alkalmas arra, hogy az eltérő meggyőződések és álláspontok az egyesület kebelében tisztáztassanak. De, hogy a tagok ezt nem is tartják magukra kötelezőnek, mutatja az Erdészeti Lapok 1933. évi XII. számában „Megjegyzések az 1933. évi erdőtörvénytervezethez” című cikk második része, az első rész mindenben helyes (l. az 1177. és 1178. lapon), ahol a névtelen cikkíró azzal érvel, hogy 3000 hold erdőre kevés egy erdőmérnök, mert 3000 hold mezőgazdasági ingatlanra is kevés egy ispán; — holott tudva van, hogy egy ily mezőgazdasági birtokon százannyi a munka és százannyi embernek ad megélhetést, mint egy ily erdő. Mutatja ez, hogy a cikkíró a gyakorlatban a mezőgazdaságot nem ismeri. Ez a cikk azontán a Krónika írójának fájdalmat nem okozott.

A törvénytervezet figyelmen kívül hagyja, hogy sok erdő a mezőgazdaság kiegészítő része, ahol nem a fatermelés, de a legeltetés a fő, melyre az állattartás végett van szükség, hogy a nyereendő trágyával a sovány földek javíthatók legyenek. E nélkül a szántók elsoványodnak, terméketlenné válnak, mi nemcsak a birtokosnak, de nemzetgazdaságilag is nagy kár. Természetes, hogy ennek a legeltetésnek is van mértéke s hogy vannak oly területek, melyek nem legeltethetők.

Nem nevezhető rendelkezési szabadságnak a minden erdőre vonatkozó üzemtervi kényszer, melyet a hatóság hagy jóvá; s végeredményében így a hatóság állapítja meg a birtokosnak még egy fa kivágásához való jogát is. Rendszerint csak olyan üzemtervet hagynak jóvá, melyben bennfoglaltatik, hogy még a kiszedhető fákat is erdőmérnök jelölje meg, holott ezt az évtizedes gyakorlattal bíró gazda jobban tudja teljesíteni. De egyáltalában a tervezeten végigvonul az az elv, mely az erdőbirtokost olyanak tekinti, ki erdejét kezelni nem tudja, holott csak itt a közelvidéken is sok erdőmérnök és üzemterv nélkül kezelt magánerdőt

tudok, mely hasonlíthatatlanul jobb karban van az üzemtervileg kezelt egyes vidéki erdőknél.

Azt sem nevezhetem rendelkezési szabadságnak, hogy a magam által kezelt erdőhöz az olyan teendők végzéséhez is tartozok megfelelő erdőgazdasági személyzetet tartani, melyeket jól el tudok látni. Sőt akkor is tartozom azt a személyzetet alkalmazni, ha erdöm jövedelme azt nem futja, mert a tervezet erre kevés súlyt helyez. De ez esetben mit csináljon a birtokos maga? Miből éljen meg? S miből fizesse a súlyos progresszív közterheket? Ha nem marad tér a gazdálkodásra, talán hivatalba menjen?

De az sem rendelkezési szabadság, hogy ha valaki befásított egy mezőgazdasági területet, annak töbklé mindig erdőnek kell maradnia. A jövőben ez esetben mindenki óvakodni fog az erdősítéstől.

Ha van a kamara legnagyobb szabadrendelkezésű erdőbirtokosai közül, kik ezt helyeslik — szomorú dolog, mert elfogultságra mutat és arra, hogy csak saját helyzetéből ítél. hol a nagy erdőlatifundiumon a mérnöki személyzetre szükség van, mert a tulajdonos azt nagy területe miatt saját maga kezelni már nem képes, s mert esetleg más teendőkkel van elfoglalva.

A mezőgazdasági birtokon is az tart tisztet, ki nem maga gazdálkodik, vagy annak nagysága miatt arra szüksége van.

A művelt nyugati államokban a magánerdőknél üzemtervi kényszer nincs s a magánerdőgazdaság a legteljesebb szabadságot élvezi, mert a használatokat előre hosszú időre helyesen megállapítani nem lehet. Ez az elv a helyes s éppen az erdők védelme szempontjából szükséges, hogy kövessük s az erdők helyes kezelését és az esetleges pusztítást más intézkedésekkel biztosítsuk, illetve akadályozzuk meg, mert ha a gazdag nyugati államok sem tartottak fenn egy felesleges és helytelen intézményt: az üzemtervi kényszert, úgy mi sem vagyunk elég gazdagok, hogy felesleges munkára sok milliót áldozzunk úgy az állam, mint a magánosok részéről. De egyébként is az erdők megterhelése erdőpusztításra vezet s a jelenben is egyes erdőbirtokosokat a túlhasználatra a magas közterhek kényszerítik.

Az erdőre nagy terhet róni azért sem lehet, mert a fának

mint nélkülözhetetlen közfogyasztási cikknek árát túlságosan emelni nem lehet, de másrészt az áremelkedés ki is van zárva, mert ha szomszédaink termelését is számítjuk, az jóval több mint a szükséglet. Ezt pedig számítani kell, mert az európai politika olyan irányban halad, mely a Duna völgyében egy nagyobb gazdasági egységet akar létrehozni. S bármily irányban történjék is megoldás, fával bőven el leszünk látva, annyira, hogy nagy részében másodosztályú fánknak alig lesz piaca és meglévő erdeink közül sok nem fog hasznot hozni, sőt a jelenben is alig hoz. Ezt kell szem előtt tartani az erdőtelepítéseknél s erre főleg csak a gazdaságilag másképp nem használható területeket elfoglalni.

A Kamara felterjesztésében világosan beszél s így abban gyanúsítás nincs, mert véleményét érthetően kimondja, de sem a Kamara, sem az erdőbirtokosok nem is szorúlnak rá, hogy gyanúsítsanak, de viszont olyan törvényhez, mely elveszi a gazdasági szabadságot, mely minden gazdasági ágnek éltető eleme s mely alkalmas az erdők és birtokosok tönkretételére — túlnyomó nagy többségben nem járulnak hozzá. Erőszakkal meg lehet csinálni, — de akarattunkon kívül, — s ellene mindig küzdeni fogunk. Eléggé fáj nekünk, hogy éppen az Erdészeti Egyesület akar ránk ilyet kényszeríteni.

Mi nem az erdőmérnöki kar ellen harcolunk, mi legjobban örülünk, ha az ország és birtokosság teherbíró képessége szerint produktív munkánál minél többen el tudnak helyezkedni. De a birtokosság szomorú gazdasági helyzetében azon nagyon keveset tud segíteni, hogy a 4 egyetem, 1 műegyetem, 1 közgazdasági egyetem, 1 állatorvosi főiskola, 3 gazdasági akadémia, 1 bányász-, 1 erdészakadémia, több jogakadémia, sok tanítóképző, jegyzői tanfolyam stb. által kiképzett diplomások elhelyezkedni nem tudnak, mert a szükséglethez képest tízannyian szereznek diplomát.

Olyan költséges felesleges munkát természetesen nem akarunk végeztetni, melyet a szaktudomány, de a gyakorlat is káros és feleslegesnek tart, de még áldozatok árán is szívesen veszünk olyan munkálatokat, melyek szükségesek és hasznosak, mint ez ki van fejtve Heves vármegye Gazdasági Egyesületének feliratában. Itt szívesen vesszük az erdőmérnökök alkalmaztatását, mint 1. az erdős határok sürgősen szükséges tagosításánál; 2. az erdő-

felügyelet kiépítésénél; 3. az állami csemetekertek kezelésénél; 4. kísérleti telepeknél szikes területeken; 5. kopár, kopárosodó, vízmosásos, futóhomokos és véderdőterületek megkötésénél és fásításánál; 6. az állami kezelés alatti erdőknél; 7. az öntöző berendezésekkel kapcsolatos fásításoknál; 8. az olyan nagy magánerdőknél, kik arra erdőtisztet tartanak és végül 9. az olyan *nagyobb* erdőbirtokoknál, kik szaktanácsadót kell hogy tartsanak (1000—1500 holdon felüli birtokoknál).

Az állástalan erdőmérnökök elhelyezése a mezőgazdaság és erdőből álló magánbirtokokon előmozdítható volna, ha mezőgazdaságilag is képzett erdőmérnökökkel rendelkeznék, akik egy 3 féléves gazdasági akadémiai tanfolyamon ezt megszerezhetnék. Jól tenné a „Krónika” úgy látszik nagybefolyású cikkírója, ha ez irányba kiterjesztené tevékenységét.

Végül csak azt jegyzem meg, hogy remélem, hogy a tervezet mai alakjában nem lesz törvény. Az erdőbirtokosság olyan fontos nemzetfenntartó elem, a komoly konzervatív politika oly támasza, a népnek sok helyen vezetője, hogy annak súlyos gazdasági helyzetét a törvényalkotásnál is figyelembe kell venni. Éppen ezért a javaslatban foglalt súlyos intézkedéseknek csak ott lehet helye, ahol tényleg erdőpusztítás folyik s ezeket az intézkedéseket általánosságban nem lehet kiterjeszteni.

Beniczky Elemér.

